

ЦИФРОВА ІНФРАСТРУКТУРА УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Скидан В.Л., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.В. Макогон**

Державний біотехнологічний університет

Цифрова інфраструктура стала ключовим фактором економічного зростання та розвитку в усьому світі. Оскільки країни прагнуть модернізувати свою економіку та вступити в цифрову епоху, впровадження цифрової інфраструктури все частіше розглядається як важливий крок у досягненні цих цілей. Україна не є винятком з цієї тенденції, оскільки країна прагне використовувати технології та зв'язок для підвищення продуктивності, посилення конкурентоспроможності та створення нових можливостей як для бізнесу, так і для громадян.

Однією з основних переваг цифрової інфраструктури для економічного зростання є підвищення продуктивності. Цифрова інфраструктура може допомогти бізнесу оптимізувати свої операції, зменшити транзакційні витрати та покращити управління ланцюгами поставок, що в сукупності може призвести до підвищення ефективності та продуктивності. Наприклад, цифрові інструменти комунікації, такі як електронна пошта та миттєві повідомлення, можуть допомогти бізнесу спілкуватися швидше та ефективніше, а технології хмарних обчислень можуть допомогти зменшити потребу у фізичній інфраструктурі та ІТ-підтримці. Крім того, цифрова інфраструктура може дозволити бізнесу отримати доступ до нових ринків і клієнтів, що може призвести до збільшення продажів і доходів.

Ще однією перевагою цифрової інфраструктури є підвищення конкурентоспроможності. Оскільки світова економіка стає дедалі більш оцифрованою, компанії, які здатні використовувати цифрові технології, часто мають кращі позиції для конкуренції та успіху. Наприклад, компанії, які пропонують онлайн-продажі та послуги, можуть охопити ширшу аудиторію, ніж ті, що покладаються виключно на традиційні канали збуту. Крім того, цифрові технології, такі як штучний інтелект і машинне навчання, можуть допомогти бізнесу ефективніше аналізувати дані та приймати більш обґрунтовані рішення.

Цифрова інфраструктура також може сприяти створенню робочих місць та загальному економічному зростанню. Коли бізнес стає більш продуктивним і конкурентоспроможним, він часто може розширюватися і створювати нові робочі місця. Крім того, зростання нових галузей і секторів, таких як електронна комерція та цифрові послуги, може створити нові можливості для підприємців і бізнесу. Наприклад, процвітаючий сектор електронної комерції може створювати робочі місця в таких сферах, як логістика, обслуговування клієнтів та цифровий маркетинг.

Однак переваги цифрової інфраструктури не обмежуються лише бізнесом. Цифрова інфраструктура також може приносити користь громадянам,

покращуючи доступ до інформації та послуг. Наприклад, високошвидкісний інтернет може дозволити людям отримати доступ до онлайн-освіти та навчальних програм, що може призвести до підвищення кваліфікації та розширення можливостей працевлаштування. Крім того, цифрова інфраструктура може покращити доступ до послуг охорони здоров'я, особливо в сільських і віддалених районах, де традиційні медичні послуги можуть бути

Незважаючи на важливість цифрової інфраструктури для економічного зростання, Україна все ще стикається зі значними проблемами в цій сфері. Цифрова інфраструктура країни часто є застарілою та неадекватною, особливо в сільській місцевості та віддалених районах, де доступ до високошвидкісного Інтернету та інших цифрових технологій є обмеженим. Крім того, нормативно-правове середовище для цифрової інфраструктури в Україні може бути складним та обмежувальним, що може стримувати інвестиції та інновації в цьому секторі. Відновлення економічного зростання України в умовах воєнного стану потребує пришвидшення впровадження цифрових інструментів у всі провідні сектори економіки, побудови динамічної, стійкої та зростаючої цифрової економіки. Згідно із січневим звітом Світового банку *Global Economic Prospects* [1], фундаментальними основами стійкої цифрової економіки визначено: надійну цифрову інфраструктуру, великі дані, інновації та безпечне цифрове середовище. Розглянемо основні тенденції, що сприяли зміцненню стійкості цифрової економіки в зазначених сферах у лютому 2023 р. в умовах повномасштабної війни.

ЄС виділяє Україні 17,4 млн євро допомоги для реалізації проєкту «Цифрова трансформація для України» (DT4UA) та швидкого реагування на виклики війни за допомогою запровадження ефективних, доступних та безпечних державних послуг за чотирма напрямками:

- розвиток цифрових послуг та застосунку «Дія»;
- вдосконалення обміну даними між реєстрами та держустановами;
- розвиток інфраструктури електронної ідентифікації відповідно до регламенту *eIDAS*;
- розвиток системи електронного управління, що уможливить прозорий розгляд кримінальних справ.

Міністерство цифрової трансформації України спільно з партнерами з Естонської академії електронного управління впроваджує в Україні чотири проєкти із загальним бюджетом 41 млн євро (*EGOV4UKRAINE*, *EU4DigitalUA* та «Підтримка ЄС у зміцненні кібербезпеки України»). Мета проєктів – запуск онлайн-послуг, поліпшення обміну даними між реєстрами та взаємне визнання української цифрової ідентичності [2].

Якщо Україна зможе успішно впровадити цифрову інфраструктуру, потенційні вигоди для її економіки будуть значними. Більш пов'язана та цифрова економіка може підвищити продуктивність, знизити транзакційні витрати та розширити доступ до нових ринків і клієнтів. Це може призвести до збільшення обсягів торгівлі та інвестицій, створення робочих місць і загального економічного зростання. Крім того, цифрова інфраструктура може підтримувати зростання нових галузей і секторів, таких як електронна комерція, цифрові

послуги та інформаційні технології, що може створити нові можливості для підприємців і бізнесу.

Для успішного впровадження цифрової інфраструктури в Україні необхідно здійснити кілька ключових кроків:

По-перше, необхідно спростити та впорядкувати нормативно-правове середовище для цифрової інфраструктури, щоб стимулювати інвестиції та інновації в цьому секторі.

По-друге, державно-приватне партнерство може бути використане для залучення досвіду та інвестицій приватного сектору для підтримки розвитку цифрової інфраструктури.

По-третє, цільові інвестиції в сільські та віддалені райони можуть допомогти поліпшити доступ до високошвидкісного Інтернету та інших цифрових технологій, щоб забезпечити участь усіх громадян у цифровій економіці.

По-четверте, можна розвивати цифрові навички та освітні програми, щоб забезпечити наявність у робочої сили навичок, необхідних для роботи в умовах цифрової економіки.

Щоб проілюструвати потенційні переваги впровадження цифрової інфраструктури, можна розглянути кілька конкретних прикладів. Наприклад, Естонія успішно впровадила загальнонаціональну систему цифрової ідентифікації, яка спростила надання державних послуг і полегшила доступ громадян до них. Крім того, Південна Корея інвестувала значні кошти в інфраструктуру широкосмугового зв'язку, що підтримало зростання ІТ- та телекомунікаційного секторів країни і сприяло загальному економічному зростанню.

Отже, цифрова інфраструктура є критично важливим компонентом економічного зростання та розвитку в Україні. Інвестуючи в цифрову інфраструктуру, Україна може подолати традиційні бар'єри для економічного зростання, створити нові можливості для бізнесу та громадян, а також сприяти розвитку економіки. Хоча виклики залишаються, потенційні вигоди від впровадження цифрової інфраструктури є значними, і за умови правильної політики та інвестицій Україна може досягти більш процвітаючого майбутнього, заснованого на цифрових технологіях.

Інформаційні джерела:

1. World Bank. 2023. Global Economic Prospects, January 2023. Washington. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>
2. 17,4 млн євро на цифрову трансформацію: Євросоюз запускає проєкт підтримки України у сфері діджитал. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/174-mln-evro-na-tsifrovu-transformatsiyu-evrosoyuz-zapuskay-proekt-pidtrimki-ukraini-u-sferi-didzhital>